

Sammanfattning av Uppvärmning inför löpning

Varför uppvärmning?

Strukturerade uppvärmningsprogram minskar skaderisken med över 1/3 jämfört med ingen uppvärmning (BMC Medicine). Varma muskler drar ihop sig snabbare, använder syre mer effektivt och gör övergången från vila till fart mjukare.

Hur lång uppvärmning behöver du?

Passtyp	Riktlinje
Lugn runda < 5 km	5 min dynamisk rörlighet räcker. Börja bara lite långsammare.
Distanspass 5-10 km	8-10 min. Både pulsluft och dynamisk aktivering.
Intervall- eller tempopass	10-15 min. Fler övningar + progressiva accelerationer i slutet.
Morgonlöpning	Ta det extra lugnt - kroppen är stelast då. Börja med 2-3 min promenad.

5-8 min uppvärmningsrutin - steg för steg

Övning	Utförande och syfte
1. Marschering på stället 30-45 sek	Lyft knäna lagom högt, håll kroppen rak, svinga armarna naturligt. Väcker kroppen försiktigt.
2. Höga knän 30-45 sek	För motsatt armbåge mot knäet. Aktiverar bål och höftmuskler samtidigt som pulsen stiger.
3. Hälmot-rumpa 30-45 sek	Kicka hälen upp mot sätet. Aktiverar hamstrings - avgörande för kraftfull löpning.
4. Höftöppnare 30-45 sek	Lyft ena knäet och för det utåt, som att kliva över en grind. Växla ben. Öppnar höfterna.
5. Studsar på tå 20-30 sek	Studsar lätt på tåspetsarna utan att låta hälar röra marken. Aktiverar vader och foten.
6. Överkroppsrotation 20-30 sek	Stå brett, rotera från sida till sida med armarna. Förbereder den naturliga vridningen i löpsteget.
7. Knävarmning 20-30 sek	Knäcirklar (stå på ett ben), mini-knäböj (10-15 st), sidosteg i halvknäböj.
8. Dynamisk stretching 45-60 sek	Bensvingar fram/bak, sida-lunges, kontrollerade bensvingar åt sidan. Provar rörelsemönstren.

Undvik dessa misstag

Misstag	Varför det går fel
Statisk stretching före löpning	Minskar explosivkraften tillfälligt. Använd dynamiska rörelser istället - kroppen ska vara varm, inte avslappnad.
Hoppa över uppvärmningen för att spara tid	Ökar skaderisken och ger sämre prestationer. Första kilometern känns hårdare, inte lättare.
För hårt tempo i uppvärmningen	Uppvärmning ska inte kännas ansträngande. Håll RPE 3-4 genom hela rutinen.

Uppvärmningen är även mental förberedelse

Använd minuterna för att ställa om från vardagsstress till träningens fokus. Tänk igenom passet: tempo, distans och hur du vill känna dig. En inarbetad uppvärmningsrutin signalerar till både kropp och hjärna: nu kör vi.